

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-05-15
Besvaras senast
2026-05-27 kl. 12.00

Till försvarsminister Pål Jonson (M)

2025/26:812 Drönarkrig

Under den nyligen avslutade försvarsövningen Aurora 26, som genomfördes i april–maj 2026 med cirka 18 000 deltagare från Sverige och 13 andra nationer, stod Gotland i fokus för realistiska scenarier kring öns försvar, värdlandsstöd och hybridhot. Övningen simulerade en situation före eventuell aktivering av Natos artikel 5 och involverade bland annat amerikanska, brittiska, danska och ukrainska förband. Trots att övningen överlag beskrevs som framgångsrik när det gäller logistik, samövning och förstärkning av Gotland blev en specifik del särskilt uppmärksammas: ukrainska drönaroperatörer som agerade som så kallat Red Team mot svenska och allierade styrkor.

Ukrainska specialister, med direkt erfarenhet från det pågående kriget mot Ryssland, använde FPV-drönare och andra obemannade system för att simulera attacker. Resultatet blev en dramatisk demonstration av modern krigföring: Svenska styrkor och koalitionsstyrkor tvingades avbryta övningsmomentet flera gånger för att justera taktik och försvar. Enligt rapporter från bland annat AP och svenska medier blev förbanden ”totalt överkörda” i vissa faser, med ukrainska operatörer som konstaterade att samtliga hade varit ”döda” i ett verkligt scenario. Detta var ingen kritik mot de svenska soldaternas kompetens utan en illustration av hur snabbt och asymmetriskt drönarhotet förändrat slagfältet. Ukraina har blivit en global ledare inom drönarkrigföring, ofta beskrivet som ”Silicon Valley of war”, och deras deltagande i Aurora 26 syftade just till att de skulle dela med sig av denna kunskap genom praktiska övningar och seminarier.

Dessa händelser har väckt starka reaktioner inom Försvarsmakten. Överbefälhavaren har betonat behovet av att Natoländer skyndsamt integrerar ukrainska lärdomar kring både offensiv drönaranvändning och motmedel. Amerikanska officerare på plats pekade på brister i detektion, elektronisk krigföring och överlevnad mot små, snabba UAV:er. Övningen blev därmed en öppen kalldusch som understryker vikten av snabb anpassning.

Frågorna kring drönarförmåga har även tidigare varit aktuella i svensk politik, och undertecknad har bland annat aktivt drivit ämnet genom tidigare skriftliga frågor. Regeringens svar har pekat på pågående satsningar, inklusive ett läglighetsköp på över 4 miljarder kronor för obemannade system, samt studier och demonstratorprojekt för nästa generations teknik. Aurora 26 ger nu konkreta empiriska data som stärker behovet av att accelerera dessa insatser.

Ett annat land som förstått behovet av att modernisera sin försvarsmakt är USA. Världens starkaste militärmakt har nämligen bekräftat att amerikansk militär personal nu befinner sig i Ukraina för att studera drönarkrigföring direkt på slagfältet. Försvarsministern har vidare betonat att drönare dominerar både offensiva och defensiva operationer, vilket gör denna kunskap kritisk för framtida amerikansk doktrin. Analytiker noterar därmed att Ukraina blivit en global ledare, och ett memorandum om drönarsamarbete mellan Washington och Kyjiv förbereds för att formalisera gemensam utveckling och utbildning. Detta signalerar tydligt till motståndare att USA är fast beslutet att anpassa sig till den nya verkligheten inom drönarcentrerad krigföring.

Det bör därmed inte råda något tvivel om att vi i Sverige måste omsätta övningens lärdomar i praktisk upprustning.

Mot bakgrund av detta önskas försvarsminister Pål Jonson svara på följande fråga:

Avser ministern att verka för att drönarförsvaret prioriteras i den svenska försvarsmakten, och hur avser ministern och regeringen att stärka samarbetet med såväl Ukraina som med civila svenska aktörer?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann